RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

U I T S P R A A K Nr. 2000/51 Mo

i n d e k l a c h t nr. 166.99

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

vertegenwoordigd door te

tegen:

hierna te noemen ‘verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer. De Raad heeft aanleiding gevonden, alvorens tot uitspraak over te gaan, verzekeraar in een zitting van de Raad te horen.

Voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, is het navolgende gebleken.

Inleiding

Klager had zijn Mercedes Benz 200 E van het bouwjaar 1997 bij verzekeraar met ingang van 27 oktober 1998 en op basis van jaarpremie w.a./casco verzekerd. De auto is op 8 januari 1999 gestolen. Verzekeraar heeft aan klager een schade-uitkering gedaan van ƒ 70.050,55.

In artikel 3.2 van de op de verzekering toepasselijke Algemene Voorwaarden is bepaald:
‘Een schadeverzekering eindigt door schriftelijke opzegging door de verzekeringnemer:
(...)’
en in artikel 3.3 van deze voorwaarden is bepaald:
‘De verzekering eindigt door schriftelijke opzegging door de maatschappij:
(...)’.

In artikel 7 aanhef en sub d van de op de verzekering toepasselijke Bijzondere Voorwaarden Motorrijtuigverzekering is bepaald:
‘In aansluiting op het bepaalde in de Algemene Voorwaarden eindigt de verzekering tevens:
(...)

2000/51 Mo

d. zodra de maatschappij op basis van totaal verlies de schade aan het motorrijtuig heeft vergoed'.

In artikel 4.2 van de op de verzekering toepasselijke Algemene Voorwaarden is bepaald:
'Behalve bij opzegging wegens opzet de maatschappij te misleiden wordt bij tussentijdse opzegging de lopende premie naar billijkheid verminderd'.

De klacht

Omdat het verzekerde belang na de diefstal van de auto eindigde, heeft klager verzekeraar om beëindiging van de verzekering verzocht. Daaraan heeft verzekeraar voldaan. Hij heeft de w.a.-premie pro rata gerestitueerd, maar de cascopremie heeft hij niet aan klager terugbetaald, met als argument dat de premie verbruikt is. Bij continuering van de polis voor een ander risico zou deze premie wel worden verrekend. Klager stelt dat hij door de premie voldaan te hebben voor een jaar, het risico verzekerd heeft voor een periode van een jaar. Nu door verzekeraar voor de verdere duur van dat jaar geen risico meer gelopen wordt, heeft klager teveel premie betaald en heeft hij aldus (terecht) een verwachting op restitutie.

Verzekeraar verwijst naar de polisvoorwaarden: bij tussentijdse opzegging wordt de lopende premie 'naar billijkheid verminderd'. Deze zinsnede schept een verwachting op vermindering. Ook gezien het gegeven dat verschillende verzekeraars wel restitutie verlenen in een gelijke situatie, en de beëindiging van het risico voor verzekeraar, is restitutie billijk te noemen.

In de polisvoorwaarden wordt niet vermeld dat er geen restitutie verleend wordt. Het enige vermelde criterium bij restitutie is de billijkheid. Nu dit door verzekeraar in eigen voordeel uitgelegd wordt, is de goede naam van het verzekeringsbedrijf geschaad.

Het standpunt van verzekeraar

Over het al of niet bestaan van een recht op premierestitutie het volgende.

Het onderwerp is geregeld in artikel 281 Wetboek van Koophandel. Voor commentaar op dit artikel verwijst verzekeraar naar Van Barneveld, Inleiding tot de algemene assurantiekennis, 11e druk, 1984, bladzijden 362 en 363: 'Het systeem van 281 K. is dus, dat de verzekeraar, als hij al is het nog zo kort, het risico in volle omvang heeft gelopen, recht heeft op de premie over de gehele verzekerde termijn'. In overeenstemming hiermee is het arrest van de Hoge Raad van 3 november 1989, NJ 1990, 78, waarin de Hoge Raad het arrest van het Hof Den Haag bevestigde in de stelling dat een gedeeltelijk verval van risico naar tijd genomen over het algemeen geen recht geeft op gedeeltelijke teruggaaf van premie. Verzekeraar is van mening dat er a fortiori geen recht op premierestitutie bestaat wanneer het in het arrest genoemde pand zou zijn afgebrand, dan wel - zoals in het onderhavige geval - de verzekerde auto is gestolen.

2000/51 Mo

De onderhavige verzekering is niet geëindigd door opzegging als genoemd in artikel 3 van de Algemene Voorwaarden, doch krachtens het bepaalde in artikel 7 lid d van de Bijzondere Voorwaarden.

Door een schade tijdens de eerste dag kan een verzekeraar moeten opkomen voor zijn totale verplichting. Wanneer - indien en zodra het gevaar zich heeft gerealiseerd - recht zou bestaan op premierestitutie naar rato van het aantal verstreken/onverstreken dagen dan is er in feite een verzekering voor één dag met stilzwijgende verlenging. Het is algemeen bekend dat bij termijnen korter dan een jaar verzekeraars een zogenaamde korte-termijnschaal plegen te hanteren. Eens te meer zou dit gelden voor het hypothetische geval dat iemand zijn auto voor de termijn van één dag zou verzekeren met stilzwijgende verlenging; na verloop van een jaar blijkt hij aanmerkelijk meer premie te hebben betaald dan op jaarbasis het geval zou zijn geweest.

Resumerend is verzekeraar van mening dat hij de goede naam van het verzekeringsbedrijf niet heeft geschaad door, nadat hij wegens totaalverlies een bedrag van ƒ 70.050,55 had voldaan, enerzijds te bevinden dat het bepaalde in artikel 4 lid 2 van de Algemene Voorwaarden een aanknopingspunt biedt dat het billijk is dat de w.a.-premie pro-rata wordt gerestitueerd en anderzijds te bevinden dat na beëindiging van de verzekering krachtens het bepaalde in artikel 7 lid d van de Bijzondere Voorwaarden geen recht bestaat op terugbetaling van de betaalde casco-premie.

Het commentaar van klager

Klager heeft, kennis genomen hebbend van het verweer van verzekeraar, zijn klacht gehandhaafd. Klager merkt nog op dat hij de polisvoorwaarden op het onderhavige punt onduidelijk vindt.

Het overleg met verzekeraar

Ter zitting heeft verzekeraar erkend dat hij in zijn verweerschrift ten onrechte heeft aangevoerd dat de Hoge Raad in zijn arrest van 3 november 1989 het arrest van het Hof Den Haag heeft bevestigd in de stelling dat ‘een gedeeltelijk verval van risico naar tijd genomen over het algemeen geen recht geeft op gedeeltelijke teruggaaf van premie’, daar voormelde tekst in nagenoeg dezelfde bewoordingen slechts voorkomt in het arrest van het Hof, en de Hoge Raad in zijn arrest niet heeft geoordeeld over deze overweging van het Hof.

Het oordeel van de Raad

1. Gelet op het hierboven onder ‘Inleiding’ geciteerde artikel 7 aanhef en sub d van de op de verzekering toepasselijke Bijzondere Voorwaarden en artikel 4 lid 2 van de daarop toepasselijke Algemene Voorwaarden, waaruit enerzijds naar voren komt dat bij schade-uitkering door verzekeraar op basis van totaal verlies, de verzekering eindigt en anderzijds dat bij tussentijdse opzegging de lopende premie naar billijkheid wordt verminderd, acht de Raad verdedigbaar het standpunt van verzekeraar dat klager in dit geval, waarin geen sprake is van tussentijdse opzegging, geen recht heeft op gedeeltelijke restitutie van de betaalde casco-premie. De Raad neemt daarbij in aanmerking het eveneens verdedigbare standpunt van verzekeraar dat artikel 281 WvK zich er niet tegen verzet dat verzekeraar, op de grond dat hij tot het moment

2000/51 Mo

van de schade in volle omvang het risico van cascoschade heeft gelopen, de betaalde casco-premie ten volle behoudt.
Hoewel de formulering van de in de Inleiding genoemde bepalingen, gelet op hun onderling verband, voor verbetering vatbaar is, is er, anders dan klager meent, geen sprake van zodanige onduidelijkheid dat verzekeraar zich tegenover hem niet op deze bepalingen zou mogen beroepen.
Door te handelen als voormeld heeft verzekeraar de goede naam van het verzekeringsbedrijf niet geschaad. Daaraan doet niet af dat verzekeraar de betaalde w.a.-premie wèl gedeeltelijk aan klager heeft terugbetaald. De klacht moet dan ook ongegrond worden verklaard.
2. Ambtshalve merkt de Raad op dat hij betreurt dat verzekeraar in zijn verweerschrift een onjuist beroep heeft gedaan op het arrest van de Hoge Raad van 3 november 1989, NJ 1990, 78, daar het oordeel van de Hoge Raad in die zaak niet premierestitutie betrof maar de mogelijkheid tot opzegging van de verzekering door de verzekerde.

De beslissing
De Raad verklaart de klacht ongegrond.

Aldus is beslist op 8 mei 2000 door Mr. M.M. Mendel, voorzitter,
Drs. C.W.L. de Bouter, Mr. E.M. Dil-Stork en Mr. W.R. Veldhuyzen, leden van de Raad,
in tegenwoordigheid van Mr. S.N.W. Karreman, secretaris.

De Voorzitter:

(Mr. M.M. Mendel)

De Secretaris:

(Mr. S.N.W. Karreman)